

รายงานแนวโน้มธุรกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ไตรมาสที่ 3 ปี 2550

โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจ
ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยกับนักธุรกิจ

สรุปผลการสำรวจความเห็นของนักธุรกิจตามโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจ

ระหว่าง

ธนาคารแห่งประเทศไทยกับนักธุรกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(Business Liaison Program)

ประจำไตรมาสที่ 3/2550 (กรกฎาคม - กันยายน 2550)

ผลการสำรวจความเห็นของนักธุรกิจ จำนวน 38 ราย ในจังหวัดขอนแก่น อุบลราชธานี นครราชสีมา อุตรดิตถ์ กาฬสินธุ์ หนองคาย หนองบัวลำภู และอำนาจเจริญ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมแป้งมัน โรงสีข้าว การผลิตน้ำมันมะเขือเทศ การผลิตเกลือ การผลิตอาหารสัตว์ การผลิตอาหาร (ฟองเต้าฮู้) การผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ การผลิตเครื่องรับโทรทัศน์และเครื่องใช้ไฟฟ้า การผลิตชิ้นส่วนพลาสติก การผลิตกรอบรูปไม้ การผลิตชุดสายไฟรถยนต์ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการผลิตรถยนต์ (ใช้คอปและผ้าเบรก) ตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์ การผลิตและรับจ้างผลิตรองเท้า โครงการบ้านจัดสรร ห้างสรรพสินค้า และสถาบันการเงิน โดยประเด็นสำคัญในการสำรวจได้แก่ สถานะการบริโภคภาคเอกชน ผลกระทบที่ธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้รับจากอัตราแลกเปลี่ยน พร้อมทั้งการปรับตัว และการขาดแคลนแรงงาน ซึ่งสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

สถานะธุรกิจปัจจุบันและแนวโน้ม

ยอดขายของธุรกิจโดยส่วนใหญ่ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ตามการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจ ผลกระทบจากกำลังซื้อที่ลดลง ราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นมาก ภาวะการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นจากต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศจีนซึ่งมีค่าแรงที่ต่ำกว่า อย่างไรก็ตาม มีบางธุรกิจที่ยังมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นได้แก่ ธุรกิจโรงสีข้าว มันเส้นและแป้งมันสำปะหลัง มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นตามความต้องการของจีน ธุรกิจค้าปลีก (ห้างบิ๊กซี) และธุรกิจห้างสรรพสินค้าบางรายที่มีการส่งเสริมการขายจนทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4 - 5 ธุรกิจผลิตอาหารบางชนิด (ฟองเต้าฮู้) ที่มีความต้องการเพิ่มขึ้นเนื่องจากแนวโน้มของประชาชนที่ต้องการบริโภคอาหารที่มีผลดีต่อสุขภาพ และธุรกิจสถาบันการเงินซึ่งมีการให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นในช่วงไตรมาส 3 ของปี 2550

การปรับตัวและแนวโน้มของธุรกิจ

ธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจมีการปรับตัวหลายรูปแบบ ได้แก่

- ธุรกิจผลิตน้ำมันมะเขือเทศซึ่งจะได้รับผลกระทบจากข้อตกลงทางการค้า (FTA) อาเซียน - จีน ในช่วง 3 - 5 ปีข้างหน้า โดยจะต้องมีการแข่งขันด้านราคากับประเทศจีนซึ่งมีต้นทุนที่ถูกกว่า ประกอบกับปี 2549 ผลผลิตมะเขือเทศในพื้นที่ได้รับความเสียหายจากภาวบน้ำท่วม ทำให้เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบ อาจทำให้โรงงานต้องหยุดสายการผลิตน้ำมันมะเขือเทศ ธุรกิจจึงมีการเตรียมปรับตัวโดยการเพิ่มสายการผลิต

ที่ใช้วัตถุดิบอื่น ๆ ได้แก่ ข้าวโพดหวาน และวุ้นหางจรเข้ รวมทั้งมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต โดยการลดส่วนสูญเสียเพื่อลดต้นทุน

- ธุรกิจผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จะต้องแข่งขันกับคู่แข่งจากประเทศจีนและเวียดนาม ซึ่งมีต้นทุนค่าแรงที่ถูกกว่า มีการปรับตัวโดยการย้ายโรงงานไปตั้งในท้องถิ่นที่มีค่าแรงถูกลง เช่น การเปิดโรงงานใหม่ของธุรกิจผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเดิมตั้งอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา และเปิดแห่งใหม่เพิ่มขึ้นที่จังหวัดอุดรธานีซึ่งมีค่าแรงที่ถูกกว่า

- บางธุรกิจมีการปรับตัวโดยการขยายไปทำธุรกิจอื่นที่มีศักยภาพดีกว่า เช่น ธุรกิจโรงสีบางรายที่ขยายไปทำธุรกิจจำหน่ายโทรศัพท์มือถือเพื่อกระจายความเสี่ยง เป็นต้น

สำหรับแนวโน้มในไตรมาสสุดท้ายของปี 2550 ส่วนใหญ่คาดว่าจะมีแนวโน้มดีขึ้นเนื่องจากจะมีความชัดเจนทางด้านการเมือง โดยการจัดให้มีการเลือกตั้ง และบางธุรกิจที่คาดว่าความต้องการในตลาดจะเพิ่มขึ้นซึ่งจะส่งผลกระทบต่อราคาสินค้า ได้แก่ ธุรกิจมันสำปะหลังซึ่งคาดว่าแนวโน้มราคามันสำปะหลังจะดีขึ้นตามความต้องการของตลาดจีนและญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม มีบางธุรกิจที่คาดว่าจะทรงตัวหรืออาจจะชะลอตัว ได้แก่ ธุรกิจโรงสีบางแห่งที่ขาดแคลนวัตถุดิบ อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์สำหรับรถยนต์ที่คาดว่าความต้องการรถยนต์ในประเทศจะชะลอตัวลง ธุรกิจโครงการบ้านจัดสรรที่มีต้นทุนเพิ่มขึ้นจากราคาวัสดุก่อสร้างที่เพิ่มขึ้น

สถานะการบริโภคภาคเอกชน

การบริโภคภาคเอกชนยังมีแนวโน้มลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยพิจารณาจากยอดขายของธุรกิจขายส่งและขายปลีกสินค้าอุปโภคบริโภค และธุรกิจตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ที่ยังมีแนวโน้มชะลอตัว โดยเฉพาะธุรกิจตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ที่มีการแข่งขันสูงขึ้น ประกอบกับสถาบันการเงินชะลอการให้สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์

ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนและการปรับตัวของธุรกิจ

ธุรกิจที่มีการส่งออกซึ่งได้แก่ ธุรกิจผลิตและรับจ้างผลิตรองเท้า ธุรกิจโรงงานแป้งมัน โรงสีข้าว การผลิตน้ำมันเชื้อเพลิง การผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และการผลิตกรอบรูปไม้ ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาทอย่างมากเนื่องจากใช้วัตถุดิบในประเทศ และสำหรับการปรับตัวของธุรกิจนอกจากการพยายามลดต้นทุนโดยการลดส่วนสูญเสียในกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแล้ว ยังมีการปรับตัวในรูปแบบอื่น ๆ ดังนี้

- การย้ายฐานการลงทุนไปอยู่ในแหล่งที่มีค่าแรงงานที่ถูกกว่า เช่น ธุรกิจผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งบริษัทแม่มีการขยายการลงทุนโดยการสร้างโรงงานผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์แห่งใหม่เพิ่มเติมที่จังหวัดอุดรธานีเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีอัตราค่าแรงงานที่ถูกกว่า และขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาคู่ที่จะขยายการลงทุนไปใน สปป. ลาว

- การขยายตลาดในประเทศเพิ่มขึ้นเพื่อชดเชยตลาดต่างประเทศซึ่งได้แก่ธุรกิจผลิตกรอบไม้
- การรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้อยู่ในระดับสูง และเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันจากประเทศจีน ซึ่งได้แก่ธุรกิจผลิตน้ำมะเขือเทศ

การขาดแคลนแรงงาน

ธุรกิจที่มีปัญหาด้านแรงงานมีเพียงบางส่วน โดยปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานไปยังธุรกิจอื่นที่มีการจ่ายผลตอบแทนที่สูงกว่า ได้แก่ ธุรกิจรับจ้างผลิตรองเท้าและธุรกิจผลิตอาหาร (ฟองเต้าฮู้) ซึ่งขาดแคลนแรงงานในระดับคนงาน ธุรกิจผลิตชุดสายไฟรถยนต์และตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์ ซึ่งขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพหรือคุณสมบัติตามต้องการ ธุรกิจผลิตอาหารสัตว์ที่จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นธุรกิจในเครือของบริษัทแม่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาขาดแคลนพนักงานในระดับวิศวกร เป็นต้น นอกนั้นยังไม่พบปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

สถานะการลงทุน

- ธุรกิจส่วนใหญ่ไม่มีแผนการลงทุน ยกเว้นบางธุรกิจดังต่อไปนี้
- โรงงานแป้งมันบางแห่งมีแผนที่จะเพิ่มสายการผลิตเอทานอล
 - โรงงานผลิตน้ำมะเขือเทศที่จังหวัดหนองคายมีแผนที่จะเพิ่มการผลิตข้าวโพดหวาน
 - โรงสีข้าวบางแห่งมีแผนที่ย้ายที่ตั้งออกจากเขตชุมชนพร้อมทั้งจะมีการเพิ่มกำลังการผลิต
 - ธุรกิจค้าสินค้าอุปโภค บริโภค และตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์บางแห่งมีแผนที่จะขยายสาขาเพื่อรองรับการแข่งขัน
 - ธุรกิจผลิตอาหาร (ฟองเต้าฮู้) ที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีแผนที่จะขยายกำลังการผลิตเพื่อรองรับคำสั่งซื้อล่วงหน้าที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก
 - ธุรกิจผลิตอาหารสัตว์ ที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีแผนที่จะลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาประมาณ 80 ล้านบาท
 - ธุรกิจบ้านจัดสรรในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น มีแผนที่จะลงทุนขยายโครงการเพื่อรองรับความต้องการที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในเขตเมือง
 - ธุรกิจโรงสีรายใหญ่บางแห่งมีการลงทุนในธุรกิจอื่นเพื่อกระจายความเสี่ยงได้แก่ ธุรกิจจำหน่ายโทรศัพท์มือถือ

ส่วนวิชาการ สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กันยายน 2550